

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Sectio III. Secunda Observatio generalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

in persona eorum, per quos regitur, sicut Ecclesia dispersa nihil est aliud, quam eadem Ecclesia, hic & illic sita, in eadem Pastorum suorum persona.

De personis agendo, quae convocandae sunt ad Concilium, eique interesse debent, aut illud approbare, ut Ecclesiam Universalem representet, eorum tantum mentionem fecimus, qui Ecclesiae Regimini praefecti sunt, quamvis ipsa multiplex aliarum personarum genus contineat; quia, scilicet, hic agitur de rebus auctoritatem postulantibus, cum definire oporteat fidei Capita, aut morum, vel statuta circa Disciplinam condere. Porro, in his et similibus casibus, Ecclesiam constituunt ii, per quos ipsa regitur.

Hactenus sola ratione usus sum, ut probarem necessitatem triplicis conditionis a me requisitae, quoniam sola ratio sufficere mihi visa est. Verum praestat nihil eorum negligere, quae doctrinam hanc confirmare possunt, & quasdam auctoritates subnecto. Primò occurrit mihi Regula 29. in 6., *Quod omnes tangit ab omnibus adprobari debet.* Regula haec argumento nostro eò magis apta est, quòd singulorum Episcoporum specialiter interfit, in causis quas Concilia Generalia discutunt, scilicet in Controversiis circa fidem & mores, Episcopi autem partim praepositi sunt ad ferendam de iis Controversiis sententiam. Alias auctoritates depromo è Textibus, qui dicunt in rebus, quae Corporis consensus postulatur, ad conventum vocandos esse omnes assistendi jus habentes, alias Conventum, ejusque actus esse nullos, nisi qui vocati non fuerunt, injuriam sibi illatam dimittant, *Capite 28. 35. 42. de Elect. Reg. 10. De Reg. J. in 6. Caput 42.* docet praeterea eos, qui legitimo impedimento detinentur, quominus indicto Comitio interfint, habere jus Procuratores ad illud mittendi. Addere licet *Cap. 43. de Elect. in 6.* in quo dicitur Moniales, quae non nominaverunt Abbatissam à majori parte electam, posse si libeat ceteris accedere, non obstante scrutini publicatione, suoque accessu Abbatissam facere capacem Confirmationis et Benedictionis, non obstante oppositione, dummodò tot accedant quot necessariae sunt, ut duae partes Votorum requisitorum concurrant. Ex hoc enim apparet quanta sit vis ratihabitionis, hinc enim docet eam dare novam perfectionem novumque effectum actui jam completo: Electio enim perficitur per publicationem scrutini, ipsiusque electionis, si persona à majori parte electa fuerit, quamvis autem perfecta sit, ratihabitio subsequens, eam capacem facit confirmationis, non obstante oppositione, quasi in principio à duabus partibus facta fuisset. Aliundè verò per viam ratihabitionis, Concilium, quod particulare foret, eo duntaxat, propter non convocationem aliquot Episcoporum assistendi jus habentium, fit deinceps Generale.

Synodus *Basileensis* rogata, ut exponeret, quid sentiebat per *Concilium Generale*, in pacto quod cum Ecclesiae Graecae Deputatis fecerat, de finiendis omnibus utriusque Ecclesiae Graecae & Latinae disceptationibus in Concilio generali, respondet, se intelligere Concilium, cui Pontifex, Patriarcha, atque omnes Praelati Orbis Universi intererunt per se ipsos aut per Procuratorem, cum plena, seu integra libertate dicendi quicquid sentirent. *CONCIL. TOM. XII. p. 547.*

SECTIO III.

SECUNDA OBSERVATIO GENERALIS.

NON minus est necessarium observare, quòd Concilium Generale, cum Ecclesia n. universam representet, ejus prerogativis fruatur, itaque non

solum auctoritatem universalem habet sicut ipsa Ecclesia, seu potestatem obligandi omnes & singulos Fideles, sed etiam infallibile est, non secus, atque Ecclesia Catholica, cum representationis jure, sit basis, columna, & firmamentum Veritatis; fruaturque sicut Ecclesia, omnibus promissionibus auxilii singularis Spiritus sancti, similis adjutorio Scripturis Sacris dato. Indè fit, ut Gregorius Magnus conferens certitudinem definitionum Conciliorum Generalium, cum certitudine Doctrinae Scripturae Sacrae, dicit sicut *Sancti Evangelii quatuor Libros, sic quatuor Concilia suscipere & venerari me fateor . . . . quia in his velut in quadrato Lapide, sancta fidei velut structura consurgit, & cujuslibet vitae atque actionis norma consistit. C. 2. DIST. XV.* Indè fit etiam, ut sit inauditum, aliquod Concilium Generale, multominus Pontificem, ausum fuisse discutere definitiones Conciliorum praecedentium pro generalibus Universaliter habitorum, imò, cum illas fidei Principia reputarent, ipsi usi sunt ad dirimendas novas controversias, vel, si iis quaestionibus definiendis alienae essent, jufferunt, ut ab omnibus tanquam oracula infallibilia susciperentur. Horum capitum probationes cernere licet in plerisque Conciliis Generalibus in Oriente habitis: Verbi gratia Concilium Generale *Constantinop.* 1. Canones suos inchoat praecipiendo, ut definitiones *Nicene* stables maneant, atque immutabiles, Theodosioque Imperatori, à quo convocatum fuerat, gesta sua exponens, dicit inter alia multa, se fidem *Nicenam* confirmavisse; id est, ut supra diximus, praecipisse, ut in hac fide perseveraretur.

Eadem Definitio *Nicana* lecta fuit in Concilio Ephesino, statutumque fuit, ut ipsa Actus ejus infereretur. Eadem, ut regula, seu principium, adhibita fuit in decisione Controversiae à *Nestorio* motae, an *Virgo sacra sit Dei Mater?* Nam Synodus, perpenso modo, quo prius intellecta fuerat, cum invenisset, eum *Nestoriano* sensui contrarium fuisse, veruit aliam doceri, scribi aut componi Confessionem fidei, quam *Nicenam*, expositam eo, qui dictus fuit, modo. *CONCIL. TOM. III. p. 671. ad 690.*

Synodus *Calcedonenfis*, *Constantinopolitanae* & *Ephesinae* vestigiis insistentes definitiones Conciliorum Generalium innovat, suis Actis inserit, & in fronte definitionis mox proponendae locat, velut principia, quibus illa innitur. *CONCIL. TOM. IV. pag. 561.*

In damnatione Trium Capitulorum lata à Quinto Concilio generali, quod est *Constantinopolitanum II.* Synodus monet, se illa damnare, ideò quòd ea reperisset contraria doctrinae Concilii *Calcedonenfis*; additque, se recipere definitiones omnium Conciliorum praecedentium nempe *Niceni*, *Constantinopolitani*, *Ephesini*, & *Calcedonenfis*; seque reprobare & damnare, quicquid rejecerant & damnaverant. *CONCIL. TOM. V. p. 567. & 568.*

Idem videre est in sexto Concilio generali, seu *Constantinopolitano III.* nam in definitione lata adversus *Monothelitas*, declarat Synodus, se tritam à *Quinque Conciliis Generalibus* praecedentibus viam sequi, seque eorum Doctrinae consentire, singulorum expressam mentionem faciendo, & recipere Symbola ab aliquot ex illis in *harsen* extirpationem confecta; tum refert Symbola *Nicenum*, & *Constantinopolitanum* *CONCIL. TOM. VI. p. 1020, & 1021.*

Est aliquid notabilis in *Septimo Concilio generali* seu *Nicano II.* praemissa enim protestatione, se nihil adjicere, nec tollere velle ex definitionibus sex Conciliorum praecedentium, renovat & refert Symbolum *Constantinopolitanum* cum his verbis *Filioque*, credens, Doctrinam Processionis Spiritus Sancti à Filio, quam exprimunt, contineri in Doctri-

nā Processionis à Patre nominatim expressâ in Symbolo Constantinopolitano; tñm, facta Epitome uniuscujusque Definitionum ex iis Conciliis, declarat denique, se velle servare omnes traditiones scriptas, quæ potissimum in Conciliis Generalibus continentur. CONCIL. TOM. VII. p. 554. & 555.

Denique, octavum Concilium Generale, imitando, quoad hanc rem, Concilia Generalia præcedentia, omnes Definitiones ab iis factas perlustrat atque innovat, nec non Anathema pronuntiat in eos, adversus quos illa conditæ fuerunt, singularum, ipsiusque Synodi, cuius sunt opus, expressâ mentione facta. Sic autem agnita irrefragabili earum auctoritate, transit ad definitionem à se ferendam, nempe, ut Episcopi, qui sedem alienam invaserunt, deponantur & excommunicentur, resituantur vero Præfules iniquè spoliati. CONCIL. TOM. VIII. p. 1145. ad 1151.

Doctrinam, quam modò tot Conciliorum Generalium exemplo comprobavi, quibus Definitiones à præcedentibus Conciliis factæ, sancti Spiritus oracula visâ sunt; hæc, inquam, doctrinâ rursus confirmari potest ex ratione contraria, qua eadem Concilia usâ sunt ergâ Definitiones Pontificias. Etenim, denuo, discusserunt id, quod à Pontificibus fuerat definitum, quo tractatu novo significarunt, aliter se de his Decretis, aliter de Synodalibus Definitionibus sentire. Hoc pluribus exemplis probare facile esset; verum cum extrâ Argumentum nostrum aliquatenus versetur, tria, eaque insignia sufficient. Primum è Concilio *Calcedon.* petitur *Actio* 2., ubi videri potest, quòd licet *Leo* Pontifex definivisset, duas esse in Jesu Christo Naturas, Divinam & Humanam in Personâ unicâ, sine ulla confusione vel proprietatum diminutione unitas; nihilominus Synodus hoc caput discusserit, Pontificisque Epistolam duntaxat laudaverit, inter Patrum testimonia probantia, Ecclesiam universam illic usque credidisse, duas esse naturas integras, atque unicam in Christo Personam, *Concil. Tom. IV. p. 344. usque ad 372.*

Quantumvis notabile sit hoc Exemplum, propter insignem *S. Leonis* famam, sequens tamen gravius est, desumptum ex Actis Sexti Concilii generalis *Aff. 4. usque ad 17.* Ibi è solemnibus Instrumentis liquet, *Agathonem* Pontificem, discussisse quæstionem, *an dua sint in Christo Voluntates?* in Synodo Romana, cui 125. Episcopi aderant, eamque definivisse: & nihilominus Concilium eam rursus tractat, definitque, quasi neque tractata, neque definita jam fuisset. Hoc attentionem eo majorem meretur, quod *Agathonis* Definitio vim omnem ac pondus habebat, quæ Definitioni ex Cathedra maximè solemnè competere possunt, nulla est enim ex iis, quæ hoc nomine donantur, quæ auctoritatè 125. Episcoporum Pontifici junctorum fulciatur. *Exemplum* ultimum à nobis afferendum habet quoque non nihil gravitatis, ob unam circumstantiam, scilicet, quod ejus sit temporis, quo Pontificis Infallibilitas in Definitionibus ex Cathedra, asseri ceperat. Illud depromo ex diplomate *Leonis X.* contra errores *Lutheri*, & ex Actis Concilii Tridentini. Ex Pontificio Decreto, patet illud, post deliberationem, tractatum, ac discussionem tanto in negotio necessarias, factum fuisse, Pontificeque excepisse sententiam Cardinalium, & complurium aliorum virorum insignium, putâ Superiorum, Generalium, Priorum Regularium, & Doctorum sive Theologorum, sive in utroque jure. Ex Actis Concilii Tridentini cum Diplomate collatis manifestum est, Synodum discussisse rursus errores à Pontifice jam damnatos.

Tom. I.

SECTIO IV.

TERTIA OBSERVATIO GENERALIS.

NON obstante Privilegio Auxilii specialis Spiritus Sancti, illudque sequentis Infallibilitatis, quo fruuntur Concilia Generalia, non tamen pro fidei Articulis habentur omnes Decisiones ab iis factæ; circa idem Argumentum Fidei cognatum; verum, ut ejusmodi Decisio pro definitione, seu fidei Articulo habeatur, tres requiruntur conditiones, 1. ut Decisio perspicua sit, 2. ut sit positiva; 3. ut pro certâ proferatur. Ratio autem est, quod Definitio fidei sit regula salutis, necesse est igitur, ut sensus ejus non sit ambiguus, sin minus ad malum, perindè atque ad bonum dirigeret: oportet præterea, ut assermet rem esse aut non, aliàs res indecisa manet: denique, ut omnem suspensionem ac metum erroris tollat; nisi autem pro certa proponatur Decisio, non nullum erroris metum relinquit, aut etiam parit. Aliquot exempla huic observationi lucem dabunt.

Primum petitur ex Decisione Quæstionis, *an Episcopatus ex institutione Divina sit?* in Tridentino facta his verbis, *Can. 6. Sess. XXIII. In Ecclesia Catholica esse hierarchiam divinam ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbiteris & Ministris.* Cum Synodus in hac decisione usâ sit vocibus ambiguis *ordinatione divina*, quæ ordinationi remotæ perindè ac proximæ conveniunt, vulgo creditur, Synodum noluisse quæstionem propositam definire.

Alterum exemplum ex *Can. 7. Sess. XXIV. de Matrimonio* desumitur, in quo Synodus agens de Quæstione, *an Adulterium dissolvat matrimonium?* anathema pronuntiat in eos, qui dicent, *Ecclesiam errare cum ... docet ... propter Adulterium alterius conjugum, matrimonium non posse dissolvi;* ita ut conjugum alteruter ante alterius mortem alii conjugari possit. Cum enim Concilium non dicat positive, Adulterium non dissolvere Matrimonium, vulgaris est opinio, Canonem hunc non definire quæstionem, an Adulterium dissolvat Matrimonium.

Exempla allata ad *Primam & secundam* conditionem pertinent. Circa Tertiam duo peridonea exhibemus; unum ex Concilio Viennensi *CLEM. I. de Summ. Trin.* Alterum ex Concilio Basileensi *Sess. 36. petita.* Non enim pro fidei Articulo habetur id, quod ab iis deciditur, quia non certo proponitur; sed primum dicit solummodo, *ex variis opinionibus circa efficaciam Baptismi parvulorum, eam, quæ dicit, tam parvulis, quam adultis, conferri in Baptismo informantem Gratiâ, & virtutes, tanquam probabiliorem, & dictis Sanctorum ac Doctorum modernorum Theologia magis consonam & concordem, esse eligendam.* Alterum Concilium, nempe Basileense, discussa quæstione, an Virgo Sacra sine peccato concepta fuerit, eam dirimit, dicendo solum, se definire & declarare, opinionem affirmativam approbari, vindicari, atque amplecti debere ab omnibus Catholicis; ideo quod pia sit, Ecclesie cultui consona, Fidei Catholice, rectæ rationi, & Scripturæ Sacræ congrua; & proindè significat doctrinam, cui favor, esse duntaxat Opinionem, opinione adversâ ob quinque rationes allatas potior.

SECTIO V.

POSTREMA OBSERVATIONES GENERALES.

QUAMVIS plura supersint observanda circa Concilia Generalia in se ipsis & productivè considerata, omnia sub hoc generali titulo complectemur, ideo quod singula paucissimis verbis indigent.